

Chaát laøm cöùng mòng tay/chaân: Formandehit hay Formalin?

Giòuì Thieäu

Chaát laøm cöùng mòng laø saün phaâm ñaëc bieät duøng ñeå laøm cho mòng töi nhieân cöùng laii hay mainh khoûe hôn. Chaát naøy khaùc bieät, laø saün phaâm rieâng bieät vaø khaùc vôùi nöôùc sôn mòng tay vaø caùc chaát döôõng mòng khaùc. Ít hôn moät phaàn traêm cuûa toaøn boä loaïi nöôùc sôn mòng tay vaø chaát döôõng mòng laø chaát laøm cöùng mòng. Haàu heát caùc chaát laøm cöùng mòng duøng **formalin** (metylen glycol tan trong nöôùc) laø thaønh phaàn cuûa chaát laøm cöùng mòng.¹ Thoäng thoøøng, teân “formandehit” ñöôïc duøng moät caùch hôïi hôït vaø khoâng chính xaùc, maëc duø “formalin” laø teân hoùa chaát ñuùng nhaát hieän nay cho thaønh phaàn naøy. Hieän nay, quy ñònh veà nhaõn haøng trong haàu heát caùc vaên kieän phaùp lyù khoâng coù söï phaân bieät, ñöøi hoûi phaûi goïi laø “formandehit” cho caù hai trong danh saùch thaønh phaàn cuûa saün phaâm, cho duø coù söï khaùc bieät quan troïng giöõa hai chaát naøy.

Chaát laøm cöùng mòng ñaõ ñöôïc söù duïng an toaøn trong nhieàu thaäp nieân. Moái quan taâm **chaùnh yeáu** veà chaát laøm cöùng coù chöùa formalin naøy laø nguy cô kích thích da hay gaây mañ caùm (dò òùng). Thaät khoâng ñuùng khi lieân keát baát kyø ruûi ro naøo lieân quan ñeán khí formandehit vôùi caùc loaïi saün phaâm naøy.² Cô Quan Döôïc Phaâm Lieân Bang (Federal Drug Administration, hay FDA) (Hoa Kyø) vaø caùc Cô Quan Chính Phuû coù thaâm quyeàn ôû Gia Naõ Ñaïi, Lieân Minh Chaâu AÂu (EU), vaø khaép nôï cho pheùp söù duïng formalin trong chaát laøm cöùng vaø chæ chuù troïng ñeán nguy cô kích thích da hay gaây mañ caùm. Caàn phaûi ghi chuù theâm laø caùc nhaø saün xuaát saün phaâm veà mòng söù duïng ít hôn phaân nöûa möùc formalin do cô quan chính phuû cho pheùp.

¹ Trong khi nhieàu nhaø saün xuaát cuõng ñeå ra caùc löïa chöïn thay theá khaùc, chaát laøm cöùng coù goác formalin (metylen glycol) vaãn laø chaát thoäng duïng nhaát vaø chöùng toû laø coù hieäu quaû nhaát vôùi vaøi loaïi vaán ñeå veà mòng. Metylen glycol hình thaønh do phaûn öùng cuûa khí formandehit khoâ vôùi nöôùc ñeå taïo ra moät chaát hoaøn toaøn môûi, duy nhaát vaø khaùc bieät.

² Hít khí formandehit khoâ ñaõ ñöôïc xaùc ñònh coù theå laø nguyeân nhaân gaây ung thö ôû con ngöôøi daïng hieám. Keát luaän naøy laø do tìm thaáy khí formandehit ñaäm ñaëc, thoøøng coù trong caùc khu **kyõ ngheä** hay **saün xuaát**. Caùc phaùt hieän naøy khoâng aùp duïng cho formalin löõng. Formalin **khôøng** laø chaát gaây ung thö. Chæ coù moät löõng raát ít formandehit ñöôïc tìm thaáy trong myõ phaâm, saün phaâm chaêm söùc caù nhaân hay chaát laøm cöùng mòng vaø khí formandehit khoâng ñöôïc theâm vaøo nhö laøm thaønh phaàn.

Thuaät Ngöõ

Còu söi nhaàm laän ñaùng keá veà daïng loaïi formandehit duøng trong chaát laøm cöùng vaø cauc thuaät ngöõ lieän quan.³ Ñaây laø thöïc chaát--töø “formandehit” ñöôïc duøng ñeå dieãn taù khí khoà, ngay caù nhieàu ngöõøi nghö möät caùch sai laøm formandehit laø möät chaát löõng. Formalin khoång gioáng nhö formandehit caù veà ñieãm hoùa hoïc laän an toaøn. Caù hai laø hai thaønh phaàn hoaøn toaøn khaùc nhau. Formalin laø möät chaát löõng chuû yeáu chöùa methylen glycol vaø nöôùc vaø ñöôïc duøng trong chaát laøm cöùng möùng ñeå laøm cho möùng töï nhieän cöùng laïi vaø maïnh khoûe hôn.

Döøui Ñönh Möüc Quy Ñönh Möät Caùch Ñaùng Keá

FDA (Hoa Kyø) vaø cauc Cô Quan Chính Phuû còu thaãm quyena xaùc laäp 5% laø möüc an toaøn toái ña cho formalin trong saün phaãm laøm cöùng möùng tay. Phaàn ñöông nhaø saün xuaát duøng töø 0.5 ñeán 2% formalin trong chaát laøm cöùng möùng cuûa mình. Hôn nöõa, chaát laøm cöùng möùng ñöôïc baùn roäng raõi trong chai nhoù còu mieäng nhoù; chai naøy thöðøng ñöôïc ñöùng kín vaø chaát laøm cöùng möùng ñöôïc boãi leän möùng khoång thaãm nöôùc vaø hình thaønh nhanh choùng möät maøng böïc möùng, phuû leän thaønh phaàn.

Döïi Luaät 65 ÔÙ California (“Döïi Luaät 65”)

Khi duøng formalin, seõ còu möät möüc daáu cuûa chaát formandehit oà nhieãm ôù möüc raát thaáp (ôù möüc phaàn tyù). Möüc naøy raát thaáp neän tieâu bang California keát luaän döïa treân nghieän cöùu toaøn lieän bang trong nhieàu naêm qua trong cauc tieãm laøm möùng, raèng löõng khí formandehit ñöôïc trong khoång khí cauc tieãm laøm möùng **khöông cao hôn** cauc möüc nhaän thaáy trong cauc vaên phöøng laøm vieäc chung, bao goàm vaên phöøng, **ñoi khöông còu söi hieän dieãn cuûa saün phaãm laøm möùng**. Keát luaän naøy ñöa ñeán möät quy ñönh khaùc thöðøng cuûa tieâu bang California laø **khöông caùnh caùo** veà löõngformandehit caàn phaûi cung caáp cho **khaùch haøng** hay **nhaän vieän** tieãm laøm möùng söü düng chaát laøm cöùng möùng chöùa chaát formalin. Ñaây laø möät trong soá ít quy ñönh khöông còu caùnh caùo do chính quyena California ban haønh cho möät chaát (khí formandehit) trong danh saùch döïi luaät 65.⁴

Nhöia Tosylamid/Formandehit

³ Cauc cô quan ñaïi dieãn chaùnh phuû vaø cauc cô quan khaùc thöðøng nhaàm laän vaø söü düng khoång ñöùng, còu theá laän löän, giöõa töø “formandehit,” vaø “formalin,” trong khi hai hoùa chaát naøy hoaøn toaøn khaùc nhau còu thaønh phaàn hoùa chaát khaùc nhau vaø töø cauc höi hoùa chaát rieäng bieät vaø khaùc nhau.

⁴ Nöùc caùch khaùc, ngay caù luaät caùnh caùo nghieäm ngaët nhaát treân theá giöùu, döïi luaät 65 cuõng khoång ñöøi höùc phaûi caùnh caùo veà formandehit trong saün phaãm chaêm söüc möùng.

Cuõng coù nhieàu laãn loãn veà chaát nhöïa laøm maøng (tosylamid/formandehit) duøng ñeà taêng chaát keát dính cuõa coâng thòuc laøm cöùng muøng vaø nhieàu saün phaám muøng khaùc. Nhö teân hoùa hoïc cho thaáy, formandehit laø moät nguyeân vaät lieäu duøng ñeà laøm chaát nhöïa, nhöng khi chaát nhöïa ñöôïc saün xuaát ra thì formandehit ñeà bò tieâu hao trong phaün öùng. Keát quaû laø, loaïi chaát nhöïa coù phaân töù naèng naøy (laø thaønh phaàn cuõa chính chaát ñoù, khaùc haün caù hai chaát formandehit vaø formalin) chæ chöùa raát ít daáu veát cuõa formandehit. Ñoù khoâng laø nguoàn quan troïng cuõa formandehit töï do.

Traùnh Tieáp Xuùc Vôùi Da

Nhö ñeà ghi chuù troøùc ñeà, duø sao, ñieàu quan troïng laø cuõng neân **traùnh tieáp xuùc vôùi da** do coù nguy cô kích thích da hay gaây maãn caùm (dò öùng). Nhaø saün xuaát ghi nhaõn saün phaám cuõa hoï vôùi nhöõng caùnh caùo vaø chæ daãn thích hôïp. Tôø an toaønh chaát lieäu (MSDS) cuõng chæ roõ raøng, cuõng nhö ñeà nghò caùch khaùc ñeà laøm vieäc hay söù duïng moät caùch an toaønh chaát laøm cöùng muøng. Neân traùnh tieáp xuùc vôùi da hay baùo veà da baèng môõ, daàu hay caùc loaïi che muøng khaùc. Phaûi ñeà kín chai ñöõng khi khoâng söù duïng. Neân ngöng söù duïng ngay neáu coù phaün öùng khoâng toát.

Keát Luaän

Chaát laøm cöùng muøng laø saün phaám ñeàc bieät quan troïng coù theå söù duïng moät caùch an toaønh ñeà laøm cho muøng cöùng laïi hay maïnh theâm vaø khoâng coù ruûi ro ñeàung keà ñeàn söùc khoùe, ngoaïi troø nguy cô bò kích thích hay maãn caùm (dò öùng) da, thöôøng coù theå traùnh ñöôïc neáu saün phaám ñöôïc söù duïng moät caùch ñuùng ñeàn vaø vaø traùnh tieáp xuùc vôùi da.

Thoàng Baøu Hôïp Phaùp

Taøi lieäu naøy cung caáp thoàng tin boả ích cho nhöõng ai quan taâm. Taøi lieäu naøy khoâng nhaèm thay theå toaønh dieän caùc yeâu caàu ñeà taøi, quy ñònh nhöõng quy taéc hay chuaån möïc, hay xaây döïng hoaèc thieát laäp quyeàn haïn vaø traùch nhieäm hôïp phaùp. Taát caù nhöõng ai lieân quan ñeàn caùc dòch vui laøm muøng vaø laøm ñeíp coù traùch nhieäm baùo ñeàn theå thöùc hoaït ñeàng cuõa hoï tuaân theo taát caù luaät leä vaø quy ñònh hieän haønh cuõa lieân bang, tieäu bang vaø ñeà phöõng.

Caù NMC, caùc coâng ty thaønh vieân rieâng, hay baát kyø nhaân vieân, nhaø thaàu phuï, chuyeân vieân tö vaán, hay ngöôøi ñöôïc chæ ñònh, ñeà khoângbaùo ñeàn hay ñeài dieän, theo caùch roõ raøng hay nguï yù, lieân quan ñeàn phaàn chính xaùc hay ñeà ñuõ cuõa taøi lieäu naøy, vaø hoï cuõng

khoâng nhaän laõnh baát kyø traùch nhieäm naøo veà baát cõu caùch söù duïng naøo cuõa baát cõu thõu gì trong taäp taøi lieäu naøy.